

Sivistyslautakunta

Päätöspäivämäärä 15.05.2025

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 15.05.2025

Kahden virkanimikkeen muuttaminen oppilaanohjauksen lehtorin viroiksi 1.8.2025 alkaen
2080/01.01.00.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

palvelupäällikkö, talous- ja henkilöstösuunnittelu, Venla Valkama, 044 483 1808

Päätös

Esittelijä

opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää muuttaa virkanimikkeet peruskoulun, lehtori, englannin kieli ja ruotsin kieli -viran (virkanumero 50023032) ja peruskoulun lehtori, englannin kieli ja saksan kieli -viran (virkanumero 50022239) peruskoulun lehtori, oppilaanohjaus -viroiksi 1.8.2025 alkaen.

Lisäksi lautakunta päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta jo kokouksessa.

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaan sivistyslautakunta päättää opettajaviran perustamisesta ja lakkauttamisesta. Viran perustamiseksi katsotaan myös, mikäli virkanimikkeestä yli 50% muuttuu.

Aluehallintoviraston tarkastus oppilaanohjaajien psykososiaalisesta kuormittumisesta

Etelä-Suomen Aluehallintovirasto (Avi) teki vuonna 2021 tarkastuksen, jossa havaittiin, että oppilaanohjaajien psykofyysinen kuormitus työssä on suurta. Oppivelvollisuuslain (1214/2020) muutoksen myötä perustyon lisäksi oppilaanohjaajan työmäärää on kasvattanut elokuussa tapahtuva ohjaustyö sekä tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus.

Aluehallintovirasto on todennut tarkastuskertomuksessa, että *”työnantajan on ryhdyttävä oikeansuuntaisiin toimenpiteisiin haitallisten psykososiaalisten kuormitustekijöiden poistamiseksi tai niiden aiheuttaman vaaran välttämiseksi tai vähentämiseksi. Työnantajan tulee valita, mitoittaa ja toteuttaa työolosuhteiden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Työnantajan on huolehdittava, että toimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti haitallista kuormitusta aiheuttaviin tekijöihin.”*

Aluehallintovirasto totesi 2023 jälkitarkastuksessa, että *”työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin haitallisten psykososiaalisten kuormitustekijöiden poistamiseksi tai niiden aiheuttaman vaaran välttämiseksi tai vähentämiseksi. Työnantajan tulee valita, mitoittaa ja toteuttaa työolosuhteiden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Työnantajan on huolehdittava, että toimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti haitallista kuormitusta aiheuttaviin tekijöihin. Työnantajan on huolehdittava siitä, että työn suunnittelussa ja mitoituksessa otetaan huomioon työntekijöiden fyysiset ja henkiset edellytykset, jotta työn kuormitustekijöistä työntekijän turvallisuudelle tai terveydelle aiheutuvaa vaaraa tai haittaa voidaan välttää tai vähentää. Työnantajan tulee työn suunnittelua ja mitoitusta varten tarvittaessa hankkia asiantuntijalta, esimerkiksi työterveyshuolloilta, selvitystä työn kuormitustekijöiden poistamisesta tai vähentämisestä. Työnantajan on seurattava toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta työn terveellisyyteen ja turvallisuuteen. Työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin kehotuksen noudattamiseksi. Asian on oltava kunnossa 31.12.2023.”*

Työnantaja on suorittanut toimenpiteitä kuormitusyiden tarkempaa analysointia ja kuormituksen helpottamista varten. Vaarojen arvioinnissa ja psykososiaalisten

kuormitustekijöiden arvioinnissa nousi suurimmaksi kuormitustekijäksi suuri ohjattavien määrä joissakin kouluissa. Tehdystä arvioinnista on toimitettu AVI:lle vastaus joulukuussa 2023. Oppilaanohjaajien kanssa on käyty useita keskusteluja, joissa on pyritty löytämään ratkaisuja esiintyneisiin ongelmakohtiin. AVI:n lisätietopyyntöön konkreettisista toimenpiteistä kuormitustekijöiden poistamiseksi on vastattu helmikuussa 2024. Oppilaanohjaajien työajan suunnittelua ja seurantaa on kehitetty ja oppilaanohjaajien työtehtäviä ja vastuita on priorisoitu sekä rajattu kaupunkitasoisilla linjauksilla. Näin oppilaanohjaajien työaikaa on saatu vapautettua keskeisiin työtehtäviin aiempaa enemmän.

Edellä mainitut toimenpiteet eivät kuitenkaan ole riittäviä poistamaan suurista oppilasmääristä johtuvaa työn kuormittavuutta. Lahden kaupungissa oppilasmäärä yhtä oppilaanohjaajaa on suosituksia korkeampi: lukuvuonna 2024–2025 oppilaita on ollut 210–300 yhtä oppilaanohjaajaa kohtaan, kun OAJ:n suositus on 150 oppilasta yhtä oppilaanohjaajaa kohtaan. Tästä seuraa se, että kouluissa, joissa oppilasmäärä suhteessa oppilaanohjaajien määrään on korkein, ei ole mahdollisuutta toteuttaa riittävällä tasolla esimerkiksi tehostettua oppilaanohjausta.

Määräaikainen lisäresurssi oppilaanohjaukseen

Perusopetuksessa ei ole tähän mennessä lisätty oppilaanohjauksen resurssia oppivelvollisuuden laajenemisen tai AVI:n tarkastuksen jälkeen. Lukioihin perustettiin AVI:n tarkastuksesta seuranneena toimenpiteenä kolme opinto-ohjauksen virkaa 1.1.2025 alkaen (Sivistyslautakunta 8.10.2024 § 104).

Nyt myös perusopetuspalveluissa on ilmennyt tarve kahden oppilaanohjauksen lehtorin viran perustamista muuttamalla kahden täyttämättä jääneen viran nimikkeitä. Täytettävät oppilaanohjauksen lehtorin tehtävät kohdentuvat Kivimaan

ja Kärpäsen kouluihin. Ahtialan ja Kivimaan koulujen yhteinen oppilaanohjauksen lehtorin virka tulee sijoittumaan 1.8.2025 alkaen ainoastaan Ahtialan kouluun.

Oppilaanohjauksen lehtorin virkojen perustamiseen käytetään lukuvuonna 2024–2025 täyttämättä jääneitä virkoja, joihin perusopetuspalveluilla on ollut määrärahat vuoden 2025 budjetissa. Täyttämättä olevia oppilaanohjauksen lehtorin virkoja ei ennalta ole. Määrärahatarpeet on esitetty huomioitavaksi vuoden 2026 talousarviovalmistelussa.

Virat täytetään määräaikaisesti huomioiden oppilasennusteet, joiden mukaan yläkouluikäisten oppilaiden määrä tulee laskemaan seuraavan viiden vuoden aikana noin 400 oppilaalla. Oppilaanohjaajakohtaisia oppilasmääriä seurataan lukuvuosittain ja kun tarvetta lisäresurssille ei enää oppilasmäärän laskun myötä ole, tehtäviä ei täytetä. Arvio lisäresurssitarpeesta oppilaanohjaukseen on 5 vuotta.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Perusopetuspalvelut, Ahtialan koulu, Kivimaan koulu, Kärpäsen koulu